

GROTE BELANGSTELLING VOOR HCO-RONDLEIDINGEN

In 2011 hebben 450 mensen zich rond laten leiden door een groep speciaal getraind vrijwilligers. Met enthousiasme vertelden zij wat het Historisch Centrum Overijssel allemaal te bieden heeft. Zij leidden bezoekers rond door ons prachtige gebouw en brachten een bezoek aan één van de depots waarin verschillende topstukken werden bekeken. Nieuw waren een rondleiding door de Diezerstraat, de winkelstraat van Zwolle, waaraan schitterende panden gelegen zijn en een rondleiding in het voetspoor van de Moderne Devotie.

TYPHOON, BLAXTAR EN J.C. BLOEM: BATTLE OF THE POETRY

J.C. Bloem, een klassieker in de Nederlandse literatuur die onsterfelijke dichtregels achterliet. Typhoon en Blaxtar, twee talentvolle rappers en broers. Op 7 oktober 2011 werden ze gecombineerd in het HCO, omringd door gedichten van Bloem en kunstwerken geïnspireerd op zijn gedichten. Deze uitdaging gingen ze graag aan en ze brachten de gedichten op geheel eigen en energieke wijze ten gehore onder de titel 'Ik heb van 't leven vrijwel niets verwacht', uit één van Bloem's vele gedichten: Nachtgalen. Met 'Spoken Word', het interactieve gedicht en natuurlijk muziek, brachten ze Bloem terug op aarde.

Foto: Pedro Sluiter

WANDELLEN DOOR DE DIEZERSTRAAT

In 2010 beloofde het HCO de speurtocht met blauwe rugzakjes door de Diezerstraat opnieuw aan te bieden. Met plezier maakte HCO haar belofte waar, en deed daar nog een schepje bovenop. Voor of na de speurtocht kon men in de Geschiedniswinkel van het HCO een tentoonstelling bewonderen van oude eferbeelden van de Diezerstraat. Hiervoor werden 'oude' foto's afgedrukt op canvas. Het publiek kon als het ware wandelen door de Diezerstraat van vroeger. De zomertentoonstelling en de speurtocht waren een groot succes. De speurtocht is onderdeel van het 'lespakket' 'Bouwen aan de Diezerstraat' voor groep 7 en 8.

ZWOLLE IN HET LICHT VAN DE MODERNE DEVOTIE

Met de Moderne Devotie heeft het HCO in samenwerking met Museum de Fundatie en het Stedelijk Museum Zwolle een programma neergezet bestaande uit verschillende tentoonstellingen, lezingen en een educatief programma; waaronder ook rondleidingen.

Het HCO verzorgde in museum de Fundatie a/d Blijmarkt een schitterende tentoonstelling over Sarisj-handschriften, een bijzondere groep handschriften die eind 15e eeuw door leerlingen van de Latijnse school in Zwolle zijn afgeschreven. Topstuk in deze tentoonstel-

ling waren de twee delen van de uit zes delen bestaande Zwolse bijbel. Schrijver Jacobus van Enckhuyzen, de libraricus van het Fraterhuis in Zwolle, heeft er van 1462 tot en met 1476 bijna continue aan gewerkt. Ruim 25.000 personen hebben de tentoonstelling bezocht!

AND THE WINNER IS..... CONRAD GIETMAN

Op 18 maart werd, tijdens een feestelijke bijeenkomst in het HCO, de winnaar bekend gemaakt van het 'Overijssels Boek van het Jaar 2010'.

Dit jaar maakten 11 bijzondere Overijsselse boeken kans op de titel. De prijs ging naar Conrad Gietman met *Republiek van adel: eer in de Oost-Nederlandse adelscultuur (1555-1702)*. Annelies van der Zouwen won de origi-

naliteitsprijs met *Menko: de geschiedenis van een Twentse textielfamilie*. **Overijssels 2010 Boek van het Jaar**

KENGETALLEN 2011

Algemeen	
Omvang organisatie	€ 4.300.000
Aantal medewerkers	36 medewerkers, 26,6 fte
Aantal vrijwilligers	100 vrijwilligers, 22 fte
Omvang collectie	
Archief	16,5 km
Bibliotheek	1,5 km
Beeldmateriaal	210.649 items
Audiovisueel	12.810 items

Publieksbereik

Aantal bezoekers studiezaal	4433
Aantal bezoekers tentoonstellingen	1287
Aantal bezoekers activiteiten	4574
Aantal bezoeker verhuur zalen	2484
Bezoekers tentoonstelling Moderne Devotie, Museum De Fundatie	25570

Educatie

Aantal leerlingen primair onderwijs (in HCO)	787
Aantal leerlingen voortgezet onderwijs (in HCO)	1004
Aantal studenten HBO/HBO (in HCO)	212
Aantal leerlingen/studenten middels workshops, e.d.	2830
Aantal leerlingen buiten het HCO, middels zelfdraalende projecten	348
Leerlingen tentoonstelling Moderne Devotie, Museum De Fundatie	3389

Collectie

Verworven archieven	145 meter
Verworven beeldmateriaal	8149 items
Verworven AV-materiaal	2478 items

Digitaal bereik

Website-bezoeken	213.140
Nieuwsbrief abonnees	3623

NIUWJAARSVERSLAG

WWW.HISTORISCHCENTRUMOVERIJSEL.NL JANUARI 2012

TAL VAN HOOGTEPUNTEN

Zwolle – Het nieuwjaars-verslag van het Historisch Centrum Overijssel (HCO) over 2011 bevat het verhaal over tal van hoogtepunten.

Bert de Vries, directeur HCO

Centraal staat natuurlijk toch 'ons' project over de Moderne Devotie. Een toptentoonstelling in De Fundatie over de Sarisjshandschriften en een totaalprogramma dat deze interessante religieuze stroming uit de IJsselstreek weer eens prominent op de kaart heeft gezet. Naast een mooie publicatie voor een breed publiek verschenen ook nog een wandelroute, het Geert Grotepad. Bovendien werd op initiatief van het HCO een nieuw Zwols bier gepresenteerd dat door een Zwolse brouwerij is 'ontworpen'; het Agnietenbier.

Uiteraard leest u in dit jaarsverslag tal van andere hoogtepunten zoals de presentatie van onze nieuwe website www.mijnstadmijndorp.nl. Of de presentatie van ons boek *Overijssel. Plaatsen van Herinnering*. Of de tentoonstelling over J.C. Bloem met een geweldige optreden van Typhoon en Blaxtar. Een succesvolle reeks Waanderslezingen en de samenwerking met Stichting Sous les Arbres die de documentaire opleverde over Molukkers in kamp Conrad in Rouven. Op educatief gebied leest u over de expositie 'Oorlogspropaganda' en andere producten die dit jaar tot stand zijn gekomen. Alles bij elkaar een succesvol jaar dat hopelijk in 2012 een gepast vervolg zal krijgen!

HCO GOES YouTube

Het HCO heeft dit jaar een YouTube-kanaal in gebruik genomen. Hier wordt regelmatig materiaal aan toegevoegd. En als u toch gaat kijken, vindt u ons dan ook leuk!

Of neem een abonnement op feed. Hoe meer activiteit op ons kanaal plaatsvindt, hoe meer we mogen doen (bijvoorbeeld films).

Kerstmis 1941 collector #804265

het plaatsen van langere video's Surf naar www.youtube.com/HCOoverijssel. Veel kijkplezier!

BIJZONDERE AANWINST 2011

In de Verenigde Staten zijn twee dagboeken opgedoken die het verhaal vertellen over de Jodenvervolgving in Zwolle en op de Veluwe.

met hun dochters Gerda (Berlijn 1925) en Doris (Berlijn 1928 - Bethesda 2003) uit Berlijn naar Nederland. Vader Richard schreef tot zijn deportatie het eerste deel van het dagboek. Gerda en Doris schreven na de bevrijding het tweede deel. De dagboeken zijn door het HCO gedigitaliseerd en komen beschikbaar voor onderzoekers.

Het echtpaar Richard Bloch (Berlijn 1879 - Auschwitz 1944) en Ise Bloch-Cats (Krefeld 1896 - Auschwitz 1944) vluchtte in 1939

Herman Pley

DOE MAAR GEWOON, VERBEELD JE MAAR NIKS!

Herman Pley wist op 6 november een volle zaal mensen te boeien, in het kader van de reeks Waanders-lezingen, op zijn bekende enthousiasmerende wijze, met een verhaal over het erfgoed van de

Moderne Devotie. Ook Luc Panhuyzen wist het publiek te boeien met zijn lezing in oktober over het 'ramppiair' 1672. Van februari t/m mei 2012 staan er weer Waanderslezingen op het programma.

historischcentrumoverijssel

Eikenstraat 20 · 8021 WX Zwolle · T 038 426 63 00
contact@historischcentrumoverijssel.nl
www.historischcentrumoverijssel.nl

Openingsijden:
Dinsdag: 09.00 uur t/m 17.00
Woensdag: 09.00 uur t/m 17.00
Dondag: 09.00 uur t/m 21.00
Vrijdag: 09.00 uur t/m 17.00 (alleen voor een bezoek aan de (wisse)tentoonstellingen)

Op onze website vindt u een volledig overzicht van alle activiteiten.

www.historischcentrumoverijssel.nl

DEEL OOK UW GESCHIEDENIS OP WWW.MIJNSTADMIJNDORP.NL!

Er is dit jaar veel gebeurd rond het platform MijnStadMijnDorp. Na introductie van het platform in april, is op 14 oktober de eerste officiële versie van MijnStadMijnDorp de lucht in gegaan! Om deze lancering te vieren, heeft het HCO een workshopdag georganiseerd voor historische verenigingen in Overijssel. Tijdens de workshops werd onder andere geoefend met het digitaliseren van bestanden en het werken met het collectiesysteem achter het platform.

Toekomstvisie

Nu de eerste officiële versie van MijnStadMijnDorp klaar is, zullen er nieuwe wensen naar voren komen. Het HCO vindt het belangrijk dat het publiek betrokken blijft bij de verbetering en uitbreiding van het platform. Daarvoor is een gebruikersraad ingericht, bestaande uit verschillende historische verenigingen en collectiebeharende instellingen in Overijssel.

Wat biedt MijnStadMijnDorp?

MijnStadMijnDorp is niet alleen interessant voor historische verenigingen, maar ook voor u als inwoner van Overijssel. Via het platform kunt u zoeken in verschillende Overijsselse historische collecties. U kunt zelf actief meedoen door een eigen pagina te maken. Op uw pagina kunt u foto's en artikelen plaatsen en andere informatie

uitwisselen. Kortom, kom snel kijken op www.mijnstadmiyndorp.nl! Heeft u vragen, tips of opmerkingen over het gebruik van het platform? Laat het ons weten via informsd@mijnstadmiyndorp.nl.

WWW.MIJNSTADMIJNDORP.NL

MIJNSTADMIJNDORP

HISTORISCH TIJDSCHRIFT OVERIJSEL

Het tijdschrift *MijnStadMijnDorp* beleefde in 2011 zijn tweede jaargang. Wederom verschenen zes afleveringen van veertig pagina's. De reacties op het tijdschrift zijn in toenemende mate positief. Vanaf 2012 neemt het HCO de uitgave over van W-Books. In de nieuwe jaargang wordt de rubriek 'In de werkplaats van de geschiedenis' uitgebreid tot vier pagina's. Er zal extra aandacht zijn voor de ontwikkeling van en de link met het platform [MijnStadMijnDorp](http://MijnStadMijnDorp.nl).

MOLUKKERS IN ROUVEEN VREEMDELINGEN EN BIJWONERS

Op 22 september vond in het HCO de première plaats van de documentaire *Vreemdelingen en Bijwoners*.

De eerste productie van Sous les Arbres is goed ontvangen bij publiek en media en werd bezocht door ruim 160 bezoekers. Twee dagen later, op zaterdag 24 sep-

Mathijs Souhoka, hoofdrolspeler

tember, waren er twee vertoningen in het dorp Rouveen. *Vreemdelingen en Bijwoners* gaat over het verblijf van Molukkers in Rouveen (Staphorst) begin jaren '50. Naar de landelijke uitzending van de documentaire *Vreemdelingen en Bijwoners* hebben 248.000 kijkers gekoken. De film werd op 1 december uitgezonden bij de EO op Nederland 2 in het programma HollandDoc. Zondag 16 oktober overleed hoofdrolspeler Mathijs Souhoka. Hij was blij met het eindproduct en ervoer het als testament voor volgende geslachten.

ED VLIEGT DOOR OVERIJSEL!

Wat hebben grafheuvels, mattenschipers, kookhuisjes en pinksterbruidjes met elkaar gemeen? Het antwoord: Ed! Het ErfgoedDier van het HCO onderzoekt in De Streek Centraal met leerlingen uit groep 5-6 allerlei typisch Overijsselse onderwerpen.

Leerlingen verbazen zich over wat er in hun omgeving allemaal te vinden is.

Van steenfabriek langs de IJssel tot streektaal in Vriezenveen, de roofridders van Kuinre en een oude televisie in Holten. In 'De Streek Centraal' zijn het de leerlingen die met historische bronnen aan de slag gaan. In de klas, en vooral ook daarbuiten. In 2011 werden de eerste drie versies van De Streek Centraal gepresenteerd in Twenterand, Rijsen-Holten en Steenwijkerland. In nog veel meer gemeentes is De Streek Centraal in de maak. Meedoen? Mail naar educatie@historischcentrumoverijssel.nl

OORLOG OP PAPIER: DE KRACHT VAN HET BEELD

"De posters van de Duitse bezetter zijn veel opvallender dan de propaganda van het verzet. Wel logisch, want die was natuurlijk verboden."

Aan het woord is een leerling uit groep 8 van een basisschool in Zwolle die met zijn klas de tentoonstelling 'Oorlog op papier' bezoekt. De jaarlijkse educatieve tentoonstelling stond in 2011 in het teken van propaganda. Met originele affiches van het Stadsarchief en Athenaumbibliotheek uit Deventer hebben leerlingen uit havo-4 een expositie ingericht voor Zwolse leerlingen uit groep 7 en 8. Bijna 900 leerlingen kwamen kijken.

Ook in het voorjaar van 2012 is een educatieve expositie te bezichtigen in het HCO over de Tweede Wereldoorlog.

OVERIJSEL

PLAATSEN VAN HERINNERING

In mei verscheen het vuistdikke boek *Overijssel. Plaatsen van herinnering*, onder redactie van Wim Coster en Jan ten Hove, als een regionaal vervolg op een vierdelige landelijke serie.

In deze gezamenlijke uitgave van Uitgeverij Bert Bakker in Amsterdam en het HCO worden in ruim 500 pagina's veertig bijzondere plaatsen voor het voetlicht gebracht. Elke Overijsselse gemeente komt daarbij minimaal één keer aan bod: van het stadhuis in Almelo tot het standbeeld van Thorbecke in Zwolle. Maar ook vele andere 'Lieux de mémoire' worden voor het voetlicht gebracht. Ter gelegenheid van de presentatie vond in het Provinciehuis te Zwolle een symposium plaats. Het eerste exemplaar werd hierbij aangeboden aan de Overijsselse Commissaris van de Koningin, mevrouw Ank Bijleveld.

HCO OP DE RADIO

Wekelijks, op de woensdagen rond 10.30 uur, verzorgde het HCO een rubriek met nieuws uit het historisch bedrijf in het radioprogramma van Han Vlieger bij Omroep Zwolle.

AANDACHT VOOR ZWOLSE WIJK

Over grote belangstelling werd op 6 april het boek *Aa-landen: een geschiedenis in rood, groen en blauw* gepresenteerd.

In het wijkcentrum De Bolder in de wijk Aa-landen overhandigde de Werkgroep

Geschiedenis Aa-landen het eerste boek aan wethouder Gerrit Piek. Vanaf 2006 heeft een groep senioren, ondersteund door het HCO, onderzoek gedaan naar de historische wetenswaardigheden van deze wijk. Zij namen interviews af, fotografeerden en legden resultaten vast. Frank Inklaar, historicus, wist alle informatie te bundelen tot een prachtig geïllustreerd boek.

NEEM EEN KIJKE IN DE BEELDBANK!

Het HCO heeft haar beeldbank afgelopen jaar flink uitgebreid. Het gaat om potlood-, pastel-, en pentekeningen, aquarellen, etsen, gravures en litho's. Ook zijn er rond de duizend afbeeldingen beschikbaar gesteld uit het archief van de Foto-

Filmdienst van de Provinciale Waterstaat van Overijssel voor publiek. Ga naar <http://beeldbank.historischcentrumoverijssel.nl> om ze te bekijken.

VOORUITBLIK:

VERHALEN VAN ONDERDUIKERS

Een man, zijn vrouw en haar vader. Ze woonden in een rijtjeshuis in de Zwolse wijk Wipstrik. Niet met zijn drieën, maar met in totaal zeventien bewoners. De overige veertien waren onderduikers.

Dit bijzondere verhaal, over de Zwolse familie Noordhof, vormt het uitgangspunt voor de educatieve tentoonstelling van 2012. Alle leerlingen uit groep 7 en 8 in Zwolle zijn welkom om te komen kijken! Houd de website in de gaten of mail naar educatie@historischcentrumoverijssel.nl

De familie Noordhof met de veertien onderduikers

TWEE EEUWEN RECHT EN WET. HET ARRONDISSEMENT ZWOLLE-LELYSTAD IN FASEN, FACETTEN EN FIGUREN

Wim Coster, rechtbankpresident Robert S. Croll en staatssecretaris Fred Teeven

In november verscheen *Twee eeuwen recht en wet. Het arrondissement Zwolle-Lelystad in fasen, facetten en figuren*, geschreven door Wim Coster. In dit boek wordt een beeld geschetst van het functioneren van het juridisch bedrijf in het arrondissement Zwolle-Lelystad. Op 29 november werd het boek gepresenteerd in het Gerechtsgebouw Zwolle. Het eerste exemplaar werd hierbij uitgereikt aan mr. F. Teeven, staatssecretaris van Veiligheid en Justitie.